

hom redijo; tudi takim, ki so se odlikovali z setvijo rastlin za krmo ali so pa svoja tla zboljšali s tem, da so na-nja napeljali vodo ter tudi za to skrbeli, da se tudi prilično odtaka, kar jih dela posnemanja vredne.

§. 25. Darila gledé na točke a), b) in c) §. 24. so zavezana na zasebno-pravniški pogoj, da se smejo z darili obdarovane živali, in sicer biki v enem, krave pa in junice v dveh letih od tistega časa računeno, ko so bili obdarovani, prodati le na Štajerskem in se porabiti le za zarejo.

Da se je lastnik po tem zaukazu ravnal, mora ogledovalni komisiji spričati, ker bi bil sicer zasebno-pravniški primoran, prejeto darilo povrniti; le če obdarovano živinče po komisijskem sporočilu pozneje ni za odmenjeno rabo in lastnik ni temu kriv, sme darilo obdržati.

Z darilom obdarovano živinče se sme tudi na Štajerskem pred ravno omenjenim časom le tedaj prodati, če more tudi kupec zadostiti vsem tirjavam, za katere se je bil zavezal lastnik obdarovane živali.

Kdor obdarovano žival v omenjenem času proda, mora to naznaniti okrajnemu odboru, ker bi sicer moral plačati 10 gold. kazni.

Kdor je po 24. paragrafu, točka a), b), c) prejel darilo, mora v prejemu potrdilu (listu) tudi izreči, da je pravniški zavezan in se bode držal vseh imenovanih pogojev.

§. 26. Za isto živinče se pripisuje le enkrat darilo.

§. 27. O obdarovanju z darilom določuje z večino glasov posebna komisija, ki ima prvomestnika in pet udov okrajnega zastopa dotičnega okraja, in katere voli deželni odbor za eno leto.

§. 28. Komisija se mora pri tem ravnati po posebnih naredbah, katere bode deželni odbor določil.

§. 29. Število daril bode določeval vsako leto deželni zbor; denar za darila, ki se niso bila podelila, ker ni bilo darila vrednih proslcev, pride v deželno blagajnico (kaso).

§. 30. Stroški vsakoletne razdelitve daril se plačujejo iz deželnega premoženja.

§. 31. Kazni določuje župan (srenjski predstojnik) tiste srenje, kjer se je bila postava prelomila; pritožiti se more proti županovemu odloku pri politični gosposki.

Denar pride v blagajnico za deželno zemljedelstvo.

§. 32. Moja ministra notranjih opravil in kmetijstva sta z izpeljavo te postave pooblaščenata.

V Budi 10. grudna meseca 1868.

Franz Josef s. r.

Giskra s. r.

Potocki s. r.

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

Ravno ravnanje s sadnim drevjem.

Hruška.

Hruška navadno veliko drevo zraste; sicer pa je za piramidno podobo naj sposobnejša; tudi v brajdi se da razpeljevati, in v posodi oskrbljevati. Da bo drevesce nizko ostalo, se cepi v slab hruškov divjak, ali pa v kutno ali glog. V kutno cepljena hruška ne trpi zlo dolgo, ker so kutne nepotrpeče; boljše je hruške na glog cepiti, ker glog dolgo trpi in se na njem delj časa ohrani. V posodi se hruška na tak način oskrbuje kakor jablanček, in je prav lepo, zato drevesce. Tudi na brajdah pri stenah ali sicer v vrtu se lepo razpeljava in z umnim obrezovanjem vedno lepo lice ohranjuje.

Kutne.

Kutne se k hruškam štejejo, ker so jim nekoliko podobne. Kutne so rumene, rebraste, lepo dišeče, velike in nekaj volnate kože, pa malo česa trpeče. Posušene ali pa s sladkorjem (eukrom) povrete dajo dober vžitek; sicer pa brž zgnjijo. Surove v reznjah v kisló zelje devajo, ker ravno okoli tistega časa zorijo. Rastejo povsod rade in grme delajo, ker iz korenin izrastlike ženejo; zato jih je treba trebiti, grm odstraniti, okoli korenin okopavati in včasih z dobro prstjo pognojiti; tako bodo debele in zale zrastle; pa tudi drevo srednje velikosti lepo lice imelo; rodijo rade in ne pozebejo. Kutne se rade primejo, če se le koreninski izrastliki presadijo, ali pa se tudi, kakor drugo sadno drevje,

iz pešek izredijo. Kdor hoče veliko drevo imeti, mora kutno na vrh hruškovga divjaka cepiti.

Nešplje.

Nešplje rastejo kakor kutne, najraji pri stenah, iz pešek ali pa se cepijo na hruškeve divjake ali na kutne ali skurši. Tudi jih je treba trebiti, okopavati in oskrbovati kakor kutne. Po vinogradih ni za kutne pa tudi ne za nešplje kraj; pri bišah naj bodo. Sad ima okrogel, kakor hruške, ki je še le vležen in mehek za vžitek. Zori ob koncu oktobra.

Skurši.

Iz pešek zraste veliko in močno drevo, ki ne cvete dokler ne doraste, to je, le okoli 30 leta, potem pa dolgo trpi. Les ima trd in je za razno rabo. Sad je drobnicam podoben, in če ni mehek, je grozno skominast in usta vkup vleče; vležen pa in še celo zmrazjen in zmecan, je sladek in prijeten. Pravijo, da so posušeni skurši kuhani dobri za grižo. Drevo je od natore visoko, lepe piramidne podobe, in gladkega, ravnega odrastka, pa ni zlo razširjeno med sadjorejci.

Češplje, slive.

Vsa slivna plamena se plitvo sadijo, le toliko da zemlja korenine zakrije. Kdor debele slive ali češplje cepi, naj jih na drobne, ali tako imenovane cibrove cepi, da dalje trpijo. Kdor pa hoče slivna požlahnjena prtljična drevesca imeti, naj cepi v oparnice, ki velikega prostora ne potrebujejo, vedno nizke ostanejo in dolgo trpijo. Inače je vso slivno drevje srednje velikosti, ki ima navadne vrhove; le redkokrat se tako drevo obrezuje, da dobi vrh kakor smreka, to je, piramidni. Češplja se tudi z obrezovanjem pomladi.

Kar se sadja tiče, so češplje, slive, debele in drobne, podolgovate in okrogle, rdeče in modre, pa tudi rumene, podolgovate velike in drobne okrogle; ta razna plemena zveje, drmonceljne in cibore. Vse sadje je surovo prijeten vžitek in zaleže tudi za imenitno žganje, ki ga slivovec imenujemo in se lahko in drago prodá. Bolj borne slive, cibore, je posebno prav za tako žganje porabiti, ker za jed veliko ne veljajo. Zlahne pa so surove prijetna jed, nežlahne pa tudi posušene dobra zaloga za dom in za prodaj; posebno olupljene in izkostičene, lepo rumeno ne v dimu posušene, se zlo drago prodajo ali pa tudi za domačo potrebo branijo.

Dopis.

Iz Donaške gore. V pondeljek 15. avgusta je imelo tukajšno katoliško-politično društvo sejo, pri kateri je med drugimi tudi neki govornik precej dolgo in izvrstno govoril soper tatinstvo. Povdarjal je posebno, kako se v naših krajih tatinstvo od leta do leta bolj širi, da v celi okoličini skoraj ni enega posestnika, ki že ne bi bil okraden, in da je vsemu temu kriva preveč milostljiva postava. Društvo je sklenolo prošnjo do svojega poslanca g. M. Hermana, da bi naj on v deželnem zboru po mogočnosti delal do tega, da se naj postave zastran kaznovanja tatov poostrijo.*)

Tabor v Ipavi.

se je vršil prav sijajno, obiskalo ga je nad 12.000 taboritov in med temi je tudi bilo 120 sokolcev. Obiskalci so bili večidel posestniki kmetijskega stanu, vsi so bili zvnredno navdušeni za narodno stvar in so tudi vse resolucije soglasno in z veliko navdušenostjo sprijeli.

Stanovniki ipavske doline so sprejeli goste z velikim veseljem. Lepi slavoloki so stali na mnogih krajih in so bili z lepimi narodnimi zastavami in venci kinčani. Zastave so vibrle od streh in iz oken, posebno pa je grof Lanthieri dal svoj grad prav okusno in lepo okinčati in je bil sploh prav prijazen taboritom. Največje zasluge zastran tega tabora grejo deželnemu poslancu in dekanu g. Grabrijanu, ki je vse mogoče storil, da se je tabor vršil redno in prav sijajno in ki je tudi veliko večino taboritov pogostil. Tabor se je začel ob 4. popoldne, odprl ga je predsednik taborovega odbora g. Grabrijan z lepim nagovorom. Za predsednika je bil soglasno izvoljen g. dr. Costa. Govorili so senožetki župan g. Jože Zelen, Jože Noll, dr. Costa, R. Dolenc iz

*) Take pritožbe se čujejo neprestano od vseh strani, in zato bi res res dobro bilo, če bi se o tem kaj storilo. Vred.